

En la mon-don ve-nis no-va sen -- to --

(L. ZAMENHOF.)

LA LUMO

— PRI PER PRO POR ESPERANTO —

LA LUMO,
en MONTREALO,
KANADO.

LAPRÉS
& LAVERGNE,
Fotografistoj,
360 rue St-Denis,
Montrealo.

J. L. SMEATON, Litografisto.

PRESEJO DE "LA LUMO,"

LA LUMO

Organo de la helpanta lingvo internacia
"Esperanto"
Organe de la langue auxiliaire internationale
"Esperanto"
Organ of the auxiliary international language
"Esperanto"

Administracio kaj redakcio
Administration et rédaction
Administration and editorial offices
79 ST. CHRISTOPHER ST.,
MONTREAL, CANADA.

Jara Abono

Kanadlando kaj Unuigitaj Statoj... \$0.50
Eksterlando... frankoj 3.00

Ni ricevas eksterlandajn poŝtmarkojn
por la abonpago.

Abonnement annuel

Canada et Etats-Unis... \$0.50
Etranger... francs 3.00

Les timbres de poste, de quelques pays
qu'ils soient, sont acceptés en paiement.

Annual Subscription

Canada and United States... \$0.50
Other Countries... francs 3.00

Postage-stamps of all countries accept-
ed in payment of subscriptions.

Cours gratuit d'Esperanto à Montréal.

Le VENDREDI de chaque semaine, à 8
h. p.m., dans la salle du "Klubo Pro-
greso", 137a rue Ste-Elizabeth.

Le MARDI de chaque semaine, à 8 h. p.
m., dans la salle du "Klubo Progreso",
137a rue Ste-Elizabeth. Cours primaire.

Le MERCREDI de chaque semaine, à 8
h. p.m., dans la salle du Club Bernier,
956 rue Beaubien.

Cours publics et gratuits sous les
auspices du Club Bernier.

Les 2e et 4e mercredis de chaque mois
dans la salle des Forestiers Indépen-
dants, Cour Chénier, à Ste-Cunégonde.

Free Weekly Courses in ESPERANTO at Montreal

FRIDAYS, at 8 p.m., at the club-
rooms of the "Klubo Progreso", 137a
St. Elizabeth St., private lessons for
the members of "Virina Klubo Pro-
greso" (Ladies' Klubo Progreso), and
of the "Klubo Progreso".

TUESDAYS, at 8 p.m., in the hall of the
"Klubo Progreso", 137a St. Elizabeth
St. Primary Course.

WEDNESDAYS, at 8 p.m., at the Bernier
Club, 956 Beaubien St. Free Public
Course, under the auspices of the Bernier
Club.

2nd and 4th Wednesdays of every month,
at 9 p.m., in the hall of the Independ-
ent Order of Foresters (Cour Chénier),
at Ste. Cunégonde.

LA INTERNACIA GAZETISTARO

Oni abonas la sekvantajn gazetojn, ĉe
"LA LUMO".

"LA LINGVO INTERNACIA"

monata gazeto por la lingvo Esperanto,
Kosto de abono por jaro: 5.75 frankoj, aŭ
\$1.15. Abonoj estas akceptataj de l'ko-
menco de ĉiu monato. Postmarkoj estas
akceptataj nur por 3/4 de iliaj valoroj.
Tiu ĉi gazeto estas eldonata tute en Es-
peranto. Ĝi estas la unua gazeto eldonata
per nia lingvo, kaj la sola presita tute
esperante.

"L'ESPERANTISTE"

organo propaganda de la lingvo internacia,
eldonata en Franclando eliranta en la
fino de ĉiu monato. Kosto de abono por
jaro, abono simila 3.50 frankoj, kun al-
donato 4.50 frankoj. La abonoj estas ak-
ceptataj, komence de la 1a de januaro
aŭ de la 1a de julio. Se oni abonas inter-
tute ĉi du datoj, oni ricevas la numerojn
elirantajn de la komenco de l'duonjaro.
"Progreso" estas vivo. Restado estas
morta". Tiu ĉi gazeto estas la oficiala
organo de la Societo por la disvastigo
de Esperanto.

Ce journal est publié en Français et
en Esperanto.

This paper is published in French and
Esperanto.

"RONDIRANTO"

ilustra gazeto de l'Bulgariaj por propa-
gando de l'lingvo internacia Esperanto. La
gazeto eliras ĉiumonate; jaro abono 3.50
frankoj. Ĉiu abonanto estas membro de
l'klubo "Stelo" en Filopopolo.

Ce journal est publié en langue bulgare
et en Esperanto. Abonnement: 3.50 frs.
This paper is published in two lan-
guages Bulgarian and Esperanto. Sub-
scription: 3.50 francs.

"ESPERANTO"

Monata hispana-amerika organo propa-
ganda de la lingvo internacia, en la duon-
insula kaj latinaj amerikoj.

Director: Andrés Bravo del Barrio.

Redacción y Administración: Alaranzas,
num. 11, Santander. Hispanlando, kaj
Kosto de jara abono: Hispanlando, kaj
Portugallando, 3 pts.; Fremlando, 4
"La gramatika Esperanto" se lernejo
"en menos de una hora y su lenguaje est
"completamente fonetico".

Ce journal mensuel est publié en espa-
gnol et en esperanto. Abonnement 4 frs.

This monthly review is published in
Spanish and Esperanto. Subscription,
4 frs.

"LA HOLANDA PIONIRO"

Regula monata gazeto kaj tempa ligilo
inter la esperantistoj en holande parol-
antaj landoj. Abono kostas por jaro (12
libretoj) kun enskribita kiel membro de
la klubo, "Estonteco estas nia". 6 fr.—
La jara abono por membro de aliaj Es-
perantoj estas 4 fr.—Oni sendu la abon-
ojn al: Dreyes Uitterdijk, Hilversum,
Holando.

Ce journal est publié en langue hollan-
daise et en Esperanto.

This paper is published in Dutch and
Esperanto.

"LA BELGA SONORILLO"

Gazeto esperantista eliranta ĉiumonate
en Belgujo. — Kosto de la jaro abono:
3 fr. — Oni sendu la abonojn al: M. Sey-
nayeve, Coutraï, 3, rue de l'Avenir. Bel-
giujo.

Ce journal est publié en français, en
flamand et en esperanto.

This monthly review is published in
French, Flemish and Esperanto.

"L'ESPERANTISTA"

Organo propaganda de la lingvo interna-
cia Esperanto, eliranta ĉiumonate. —
Kosto de la jara abono: Por Italando,
2 frankoj. Por fremdlando, 4 frankoj.—
Tiu jurnalo estas verkita ambaŭ itale
kaj Esperanto. — Redakcio kaj adminis-
tracio: Via S. Secondo, 22, Turin, Italie.
Ce journal est publié en langue ita-
lienne et en Esperanto.

This paper is published in Italian and
Esperanto.

"REVUO INTERNACIA"

Monata gazeto por la vivo internacia kaj
por la lingvo Esperanto. Ĉefa kunlabora-
nto: I. Seleznojov. Responda redaktoro:
Fr. Sildo. — Kosto de l'abonoj: "Revuo
Internacia" por jaro, 6 fr., por 1-2 jaro,
3 fr.; aparta No. kostas 50 cent.

"BOHEMA ESPERANTISTO"

Propaganda organo de Esperanto. Elir-
as ĉiumonate. — La jaran abono 1 fr. 50
cent. oni sendu al: Administracio de la
"Revuo Internacia", Bystrice-Hostyn,
Moravujo, Aŭstrio.

Ce journal est publié en langue Tchè-
que et en Esperanto.

This paper is published in Tchèque and
Esperanto.

"GERMANA ESPERANTISTO"

Propaganda organo de Esperanto. Eliras
ĉiumonate. — La jaran abono 1 fr. 50
cent. oni sendu al: Administracio de la
"Revuo Internacia".

Ce journal est publié en langue alle-
mande et en esperanto.

This paper is published in German and
Esperanto.

KLUBO PROGRESO

137a rue Ste-Elizabeth

Les réunions du "Klubo Progreso"
ont lieu tous les lundis à 8 hrs p.m. Tous
les membres du "Klubo Progreso" de-
vraient se faire un devoir d'y assister.

o o o

La salle du "Klubo Progreso" est ou-
verte tous les jours à tous les membres
qui peuvent venir lire les journaux et re-
cevoir échangés avec l'organe officiel du
"Klubo Progreso": LA LUMO.

o o o

Le premier vendredi de chaque mois
est exclusivement réservé à 8 h. p.m.,
aux dames esperantistes du "Virina
Klubo Progreso".

AVIZO

Ke niaj legantoj ne sendu nun ilian abonpagon. En nia venonta numero ni scigos nian legataron al kiu oni devos pagi kaj pri, per, pro, por kio.

Ni petas pardonon de nia legataro, se pro eraro de nia adresisto nia lasta Europa eldono prokrastis da semajnoj en la postejo.

Ni petas de niaj samideanoj ke ĉiu el ili sendu al leteron aŭ postmarkon al la Viri. a Klubo Progreso, 79 St-Christophe, Montreal. Tiu ĉi klubo estas la unua Virina Esperantista Klubo, ĉi fondis ekspozicion por elmontri kiel granda estas nia afero. Ankaŭ tiu ĉi ekspozicio estas la unua en Ameriko, tial estas tre grave ke la ekspozicio havu plenan sukceson.

Ĉu niaj kunfratoj bonvolos anonci tiun ekspozicion de nia agema Virina Klubo?

En nia Oktobra lasta numero ni eldonis francan esperantan vortaron, certe tio estis tre malsatinda por la aliaj esperantistoj. Hodiaŭ ni eldonas anglan esperantan lernilon. Ĉu sia vivo.

THE ALPHABET

A — <i>a</i> as in "father"	B — <i>b</i> as in "be"	C — <i>c</i> as in "write"
Ĉ — <i>ĉ</i> as in "church"	D — <i>d</i> as in "do"	E — <i>e</i> as in "make"
F — <i>f</i> as in "fly"	G — <i>g</i> as in "gun"	Ĝ — <i>g</i> as in "gem"
H — <i>h</i> as in "half"	Ĥ — <i>strongly aspirated h</i> , "german ch"	I — <i>i</i> as in "marine"
J — <i>j</i> as in "yoke"	Ĵ — <i>j</i> as in "pleasure"	K — <i>k</i> as in "key"
L — <i>l</i> as in "line"	M — <i>m</i> as in "make"	N — <i>n</i> as in "now"
O — <i>o</i> as in "note"	P — <i>p</i> as in "pair"	R — <i>r</i> as in "rate"
S — <i>s</i> as in "see"	Ŝ — <i>sh</i> as in "show"	T — <i>t</i> as in "tea"
U — <i>u</i> as in "bull"	Ŭ — <i>u</i> as in "mount (used in diphthongs)"	
V — <i>v</i> as in "very"	Z — <i>z</i> as in "zeal"	

PRONUNCIATION

I. No letter is silent in Esperanto, vowels, as well as consonants, are always pronounced with the sound attributed to each, consequently: FOIRO, fair; SOIFO, thirst; TROUZI, to abuse; KREI, to create; are pronounced: FO-I-RO, SO-I-FO, TRO-U-ZI, KRE-I.

The sound of "J", following a vowel, as AJ, EJ, OJ, UJ is pronounced in but one omission of the voice with the vowel, as if written AYE, EYE, OYE, UYE.

The letters "PH" are never pronounced "F", as in the word "elephant", but keep their respective value; Ex: LIP-HAROJ, mustache, should be pronounced as if written "lip-haroj".

2. The accent always falls on the syllable before the last (penultimate), e.g.: MIA, VIA, DIO, KIE, TIEL, KIA. Here the accent is on the single vowel "i". We specially draw the student's attention to this rule of pronunciation and beg of him to observe it from the very start.

In the case of "AŬ", as in the words HODIAŬ, ANTAŬE, ANTAŬ, the accent falls on the underlined letters, because the diphthong "AŬ" is regarded as one syllable.

PARTS OF SPEECH

3. There is no indefinite, and only one definite article, LA, the, for all genders, numbers, and cases:

PATRO : a father; PATRINOJ : mothers. LA PATRO : the father; LA PATRINOJ : the mothers.

4. Substantives are formed by adding O to the root:

LA FRATO scribes kaj la FRATINO legas. The brother writes and the sister reads.

For the plural, the letter J must be added to the singular:

LA FRATOJ scribes, kaj la FRATINOJ legas. The brothers write and the sisters read.

There are two cases: the nominative and the objective (accusative). The root with the added O is the nominative, the objective adds an N after the O :

Donu al mi POMON: Give me an apple. Donu al mi POMOJN: Give me apples.

All other cases are formed by prepositions; thus, the possessive (genitive) by DE, of; the dative by AL, to; the instrumental (ablative) by PER, through, by means of, KUN, with, or other preposition as the sense demands.

Root PATR, father.
LA PATRO, the father.
LA PATRO'N, the father (objective),
DE LA PATRO, of the father,
AL LA PATRO, to the father,
KUN LA PATRO, with the father,
LA PATRO'J, the fathers,
LA PATRO'JN, the fathers (obj.),
POR LA PATRO'J, for the fathers.

5. Adjectives are formed by adding A to the root. The numbers and cases are the same as in substantives.

PATRO : father; PATRA : paternal.
FRATO : brother; FRATA : fraternal.

The comparative degree is formed by prefixing PLI (more); the superlative by PLĖJ (most). The word "than" is rendered by OL, e.g. PLI BLANKA OL NEGRO, whiter than snow.

6. The cardinal numerals never change their forms. They are: —

1, UNU — 2, DU — 3, TRI — 4, KVAR — 5, KVIN — 6, SES — 7, SEP — 8, OK — 9, NAŬ — 10, DEK — 100, CENT — 1000, MIL.

The tens and hundreds are formed by simple junction of the numerals:

533 = KVIN'CENT TRI'DEK TRI.

Ordinals are formed by adding the adjectival A to the cardinals:

UNU'A, first; DU'A, second, etc.

Multiplicatives (as 'threefold', 'fourfold', etc.) add OBL:

TRI'OBLA, threefold.

Fractionals add ON:

DU'ONO, a half, KVAR'ONO, a quarter.

Collective numerals add OP, as KVAR'OP'E, by fours.

Distributives prefix PO:
PO KVIN, five apiece.

Adverbials take E:
UNU'E, firstly, etc.

7. The Personal Pronouns are:

MI, I; VI, thou, you; LI, he; SI, she; ĜI, it; NI, self; NI, we; ILI, they; ONI, one, people; — (French on).

Possessive pronouns are formed by suffixing the adjectival termination, to the required personal. The declension of the pronouns is identical with that of substantives:

MI, I; MN, me (obj.); MI'A, my, mine.

8. The verb does not change its form for numbers, or persons:

MI FARAS, I do;

LA PATRO FARAS, the father does;

ILI FARAS, they do.

Forms of the Verb:

a — The present tense ends in AS:

MI FARAS, I do;

b — The past tense ends in IS:

LI FARIS, he did, or he has done.

c — The future tense ends in OS:

ILI FAROS, they will do.

d — The subjunctive mood ends in US:

SI FARUS, (if) she (should) do.

e — The imperative mood ends in U:

NI FARU, let us do.

f — The infinitive mood ends in I:

FARI, to do.

g — The present participle active ends in ANT: FARANT'A, (the who, that which) is doing; FARANTE, doing.

h — The past participle active ends in INT: FARINT'A, (the who, that which) has done; FARINTE, having done.

i — The future participle active ends in ONT: FARONT'A, (the who, that which) will do; FARONTE, about to do.

j — The present participle passive ends in AT: FARATA, (that which) is being done; FARATE, being done.

k — The past participle passive ends in IT: FARTITA, (that which) has been done; FARTITE, having been done.

l — The future participle passive ends in OT: FAROT'A, (that which) will be done; FAROTE, about to be done.

All forms of the passive are rendered by the respective forms of the verb *EST* (to be) and the present participle passive of the required verb; the prepositions used is *DE*: by; *SI* *ESTAS AM'ATA DE CIU'I*, she is loved by all.

9. Adverbs are formed by adding *E* to the root. The degrees of comparison are the same as in adjectives: *MIA FRATO KANT'AS PLI BONE OL MI*, my brother sings better than I.

10. All propositions govern the nominative case.

GENERAL RULES

11. Compound words are formed by the simple junction of roots, (the principal idea standing last), which are written as a single word, but, in elementary works, separated by a small line (' or -). Grammatical terminations are considered as independent words.: *VAPOR'SIPO*, steamboat, is composed of the roots *VAPOR*, steam, and *SIP*, a ship, with the substantival termination *O*.

12. If there be one negative in a clause, a second is not admissible: *MI NENIAM VID'IS*, I never saw.

13. In phrases answering the question "where?" (meaning direction), the words take the termination of the objective case;

KIEN' VI IRAS' where are you going?
DOM'EN, home;
BOSTON'O'N, to Boston, etc.

14. Every preposition in the international language has a definite fixed meaning. If it be necessary to employ some preposition, and it is not quite evident from the sense which it should be, the word *JE* is used, which has no definite meaning; for example: *GOJI JE TIO*, to rejoice over it; *RID'I JE TIO*, to laugh at it; *ENU'O JE LA PATRU'JO*, a longing for one's fatherland.

In every language different prepositions, sanctioned by usage are employed in these dubious cases, in the international language one word, *je*, suffices for all. Instead of *je* the objective without a preposition may be used when no confusion is to be feared.

The so-called "foreign" words, i. e. words which the greater number of languages have derived from the same source, undergo no change in the international language, beyond conforming to its system of orthography.—Such is the rule with regard to primary words, derivatives are better formed (from the primary word) according to the rules of the international grammar,

teatr'o theater, but *teatr'a*, theatrical, (not *teatr'al'a*),

centr'o center, *centr'a*, central, etc.

16. The *a* of the article, and final *o* of substantives, may be sometimes dropped for the sake of euphony:

de l' mond'o for *de la mond'o*;
Siller' for Siller'o;

In such cases an apostrophe should be substituted for the discarded vowel.

INTRODUCTION TO THE VOCABULARY

1. From every word in the Esperanto language there may be formed, by the application of certain fixed rules, an indefinite number of cognate words, to express every possible shade of thought without any necessity for the student having to learn each word separately. Thanks to this important quality of the language, the amount of material required for a vocabulary of all words likely to occur in everyday life, is enormously reduced, and it becomes possible to compress such a vocabulary, even into the limited compass of a revue like the present.

In order to create new words, as mentioned above, we make use of:

1. Grammatical terminations: for example, from the root *AM'* (which expresses the idea of love), we can form:

AM'I to love (vb), *AM'O* love (subst.), *AM'A* loving (adj.), *AM'E* lovingly (adv.), *MI AM'AS* I love, etc., etc.—

MORT' (the idea of death), *MORT'I* to die, *MORT'O* death, *MORT'A* dead (adj.), *MORTINT'O* (the) deceased, etc. *EKSTER* outside, *EKSTER'A* exterior (adj.), *EKSTER'O* exterior (subst.), etc. *TUJ* immediately, *TUJ'A* immediate, etc.—

PAROL'I to speak, *PAROL'O* speech, *PAROLA* oral, spoken, *PAROL'ANTO* speaker, etc.—

NATURO nature, *NATUR'A* natural, etc., etc.—

2. Compound words: for example:

ENIR'I to enter (*EN* in, *IRI* to go), *ELIR'I* to go out (*EL* out from, *IRI* to go), *ALDON'I* to add (*AL* to, *DON'I* to give),

RUL'KURTEN'O window-shade (*RUL'* to roll, *KURTEN'O* curtain),

FER'VOJO railroad (*FER'* iron, *VOJO* road),

POSTOKARTO postal-card (*POSTO* post, *KARTO* card), etc. etc.

3. Prefixes and suffixes: of which some thirty are in common use:

MAL—denotes the direct opposite of any idea: *BON'A* good, *MALBON'A* evil ("bad" is translated by *NEBON'A* = not good);

FORT'A strong, *MALFORT'A* weak;

ESTIM'I to esteem, *MAL'ESTIM'I* to despise;

BEL'A beautiful, *MAL'BEL'A* homely;

GOJI to rejoice, *MALGOJI* to mourn;

BEN'I to bless, *MALBEN'I* to curse;

SUPRE above, *MAL'SUPRE* below;

IN—denotes the feminine gender:

PATRO father, *PATRIN'O* mother;

FRATO brother, *FRATIN'O* sister;

KOK'O rooster, *KOKIN'O* chicken;

BOV'O bull, *BOVIN'O* cow.

IL—denotes the instrument by whose means an action takes place:

KAK'I to hew, *KAKIL'O* ax;
KOMB'I to comb, *KOMBIL'O* comb;
KUDR'I to sew, *KUDRIL'O* needle;
PAF'I to shoot, *PAFIL'O* shot-gun;
TOND'I to clip, *TONDIL'O* scissors.

AD—denotes the continuation of an action: *PAF'O* a shot, a discharge, *PAF'AD'O* a shooting, a firing; *PUS'O* a push, *PUSAD'O* a pushing; *IR'I* to go, *IRAD'I* to continue going.

AJ—denotes something made from, or having the quality of what is mentioned: *MALNOV'A* old, *MALNOV'AJ'O* an old thing, an antique;
MOLA soft, *MOLAJ'O* a soft thing;
FRUKT'O fruit, *FRUKT'AJ'O* preserve, jam;
SUKER'O sugar, *SUKER'AJ'O* candy.

AN—denotes a member, inhabitant, or partisan:

STATO a state, *STATAN'O* a member of a state, a citizen;
VILAG'O a village, *VILAG'AN'O* a villager;
AMERIK'O America, *AMERIK'AN'O* an American.

AR—denotes a collection of what is mentioned:

ARB'O a tree, *ARB'AR'O* a forest;
STUP'O a step, *STUP'AR'O* a staircase;
VORTO a word, *VORT'AR'O* a dictionary.

BO—denotes a relation by marriage (one's own or another person's):

PATRO father, *BO'PATRO* father-in-law;
FILIN'O daughter, *BO'FILIN'O* daughter-in-law.

CJ—these letters added to the first few letters of a masculine name make of it an affectionate diminutive:

PETRO Peter, *PE'CJO* Pete;
VILHEM'O William, *VILHEL'CJO*, *VILHE'CJO*, *VIL'CJO*, Willie, Will, Bill;
for feminine names add *NJ* instead of *CJ*: *MAR'O* Mary, *MAN'JO* Polly;
HELEN'O Helen, *HELEN'JO*, *HE'NJO*, Nellie.

DIS—denotes separation (as in English):

JET'I to throw, *DIS'JET'I* to throw about;
SEM'I to sow, *DIS'SEM'I* to scatter, disseminate.

EBL—denotes possibility (Englishable, -ible):

KRED'I to believe, *KRED'EBL'A* credible;
TRA'VID'I to see through, *TRA'VID'EBL'A* transparent;
FLEKS'I to bend, *FLEKS'EBL'A* flexible.

EC—denotes a quality:

BEL'A beautiful, *BEL'EC'O* beauty;
VIRIN'O woman, *VIRIN'EC'O* womanliness;
AMIK'O friend, *AMIK'EC'O* friendliness;
GRAND'A great, *GRAND'EC'O* size.

EDZ—denotes a married person:
DOKTOR'O doctor, DOKTOREDZIN'O
doctor's wife;
LAV'IST'IN'O washerwoman, LAV'IST'
IN'EDZO washerwoman's husband.

EG—denotes enlargement or intensity
of degree:

PORD'O door, PORD'EG'O portal, outer-
door;
VARM'A warm, VARM'EG'A hot;
GRAND'A great, GRAND'EG'A immense;
PAF'IL'O gun, PAF'ILEG'O cannon.

EJ—denotes the place where an ac-
tion occurs:

KUIR'I to cook, KUIR'EJO kitchen;
PREG'I to pray, PREG'EJO church;
LERN'I to learn, LERN'EJO school.

EK—denotes the beginning or short
duration of an action:

KANT'I to sing, EK'KANT'I to begin to
sing;
BRIL'I to shire, EK'BRIL'I to flash;
RID'I to laugh, EK'RID'I to burst out
laughing.

EM—denotes propensity or disposi-
tion:

BABIL'I to chatter, BABIL'EM'A
loquacious;
KRED'I to believe, KRED'EM'A
credulous;
SPARI to be sparing, SPAR'EM'A
frugal;
SING'ARD'I to take care of one's self,
SING'ARD'EM'A cute, long-headed.

ER—denotes one object of a collec-
tion:

SABLO sand, SABL'ER'O a grain of
sand;
FAJR'O fire, FAJR'ER'O a spark;
MON'O money, MON'ER'O a coin;
HAJLO hail, HAJL'ER'O a hailstone.

ESTR—denotes a chief or leader:
SIPO ship, SIPESTRO captain;
REGNO kingdom, REGNESTRO ruler.

ET—denotes decrease or diminution
of degree:

MONT'O mountain, MON'ETO hill;
RID'I to laugh, RID'ET'I to smile;
DORM'I to sleep, DORM'ET'I to doze;
MALVARM'A cold, MALVARM'ET'A
cool.

GE—denotes persons of both sexes,
taken together:

PATRO father, GE'PATRO'OJ parents;
MASTRO master, GE'MASTRO'OJ master
and mistress;
EDZO husband, GE'EDZO'OJ married
pair.

ID—denotes a child or descendant:
IZRAEL'O Israel, IZRAEL'D'O Israelite;
NAPOLEON'O Napoleon, NAPOLEON'
ID'O descendant of Napoleon;

BOVO ox, BOV'ID'O calf;
SAFO sheep, SAF'ID'O lamb.

IG—denotes the causing anything to
be in a certain state:

MORT'I to die, MORT'IG'I to kill;

BRUL'I to burn (vb. neut.) BRUL'IG'I
to set on fire;
EDZO married person, EDZ'IG'I to
marry;
PLIGRAND'A larger, PLIGRAND'IG'I
to enlarge;
FOR forth, FOR'IG'I to put forth, remove.

IG—denotes the action of becoming,
turning to:

PAL'A pale, PAL'IG'I to turn pale;
RUG'A red, RUG'IG'I to blush;
AUG'A, AL'IG'I to join one's self to;
FLUID'A fluid, FLUID'IG'I to melt (vb.
neut.);
FIANC'O betrothed person, FIANC'IG'I
to betroth.

IND—denotes worthiness:

KRED'I to believe, KRED'IND'A worthy
of belief;
LAUD'I to praise, LAUD'IND'A praise-
worthy;
MEMORI to remember, MEMOR'IND'A
memorable.

ING—denotes a holder, that into
which an object is appropriately put:
KANDEL'O a candle, KANDEL'ING'O a
candle-stick;
PLUM'O a pen, PLUM'ING'O a thimble.

IST—denotes a person following a
given means of livelihood:

KURAC'I to heal, KURAC'IST'O
physician;
STEL'I to steal, STEL'IST'O thief;
LAVI to wash, LAV'IST'IN'O washer-
woman;
BOT'O boot, BOT'IST'O bootmaker.

MOSTO—this word supplies the place
of all titles:

REG'O king, LI'A REGA MOST'O his
majesty;
PRINC'O prince, VIA PRINC'A MOST'O
your royal highness;
VIA MOST'O your honour, your worship.

RE—corresponds to the English RE—
again, back;

IRI to go, RE'IRI to return;
DONI to give, RED'ONI to give back.

UJ—denotes that which bears or
contains:

CIGAR'O cigar, CIGAR'UJO cigar-
holder;
MON'O money, MON'UJO purse;
PLUM'O pen, PLUM'UJO pen-case;

UL—denotes a person remarkable for
a given quality:

BEL'A beauty, BEL'UL'IN'O a beauty;
MAL'SAGA foolish, MAL'SAG'UL'O a
fool;
TIM'O fear, TIM'UL'O a coward;

UM—this syllable plays the same rôle
amongst the suffixes as JE amongst the
prepositions (see Grammar § 14). It may
be occasionally used when we feel that
we can form a new word by the help of
some suffix, but are not just sure which
one we want:

PLEN'A full, PLEN'UM'I to fulfil;
MAL'VARM'A cold, MAL'VARM'UM'I
to take cold;
VENT'O wind, VENT'UM'IL'O fan.

1a. EKZERCO

(1) Parol-o, parola, parol-e. Parol-o-j,
parol-a-j. Mi, Vi, Li. Mi parol-as al vi.
Vi parol-as al mi. Li don-as al mi pom-on.
Mi doc-as al vi bel-a-n pom-on. Vi don-as
al mi bel-a-j-n, pom-o-j-n. Mi parol-as la
interaci-a-n lingv-on. Mi salut-as vi-n.
Vi salut-as mi-n.

A: a grammatical termination indicating
the adjective e. g. HOM-O, man. HOM-A,
human. — AL: to. — AS: a grammatical
termination indicating the present tense,
indicative mood, of verbs. — BEL': beau-
tiful. — DON': give. — E: The ending of
derivative adverbs, e. g. BONA, good.
BONE, well. — INTER: between, among.
— J: a grammatical termination indicat-
ing the plural. — LI: he. — LINGV': lan-
guage. — to-day. — I: a grammatical ter-
mination indicating the objective, or ac-
cusative, and also marking the direction
where the action is directed, e. g. MI
AMAS VIN, I love who?—vin; MI IRAS
PARIZON, I go where? — Parizon. —
NACI, nation. — O: a grammatical ter-
mination indicating the substantive e. g.
PETRO, Peter; DOMO, a house; CE-
VALO, a horse. — PAROL', speak;
POM', apple. — SALUT', salute greet. —
VI: you.

OOOOOOOOOOOOOOOO

2a. EKZERCO

Mi parol-as. Mi parol-is. Mi parol-os.
Mi parol-us. Parol-u. Parol-i. Vi parol-is
al mi hieraŭ. Mi parol-as al vi hodiaŭ,
kaj mi parol-as al li morgaŭ. Donu al mi
pom-on bel-a-n. Vi parol-us. Esperantu-
se vi pov-us. Viv-u la frat-eco de la
popol-o-j.

DE: of, from. — EC': a suffix indicating
quality as an abstract idea, e. g. BONA,
good; BONECO, goodness. — FRAT':
brother. — HIERAŭ: yesterday. —
HODIAŭ: to-day. — I: a grammatical ter-
mination to indicate the infinitive of
verbs, e. g. LAUDI, to praise; SKRIBI,
to write. — IS: a grammatical termina-
tion indicating the past tense, indicative
mood of verbs, e. g. ESTI, to be. MI
ESTAS, I was. LI ESTAS, he was. —
KAJ: and. — LA: the. — MORGAU: to-
morrow. — OS: a grammatical termina-
tion indicating the future tense, indica-
tive mood of verbs, e. g. ESTOS, will be.
— POPOL': people. — POV': to be able,
can. — SE: if. — U: a grammatical ter-
mination indicating the imperative and
subjunctive moods of verbs, e. g. DIRU
LA VERON, tell the truth. — US: a
grammatical termination indicating the
conditional mood of verbs, e. g. ESTUS
BELE, it would be nice. — VIV': live.

OOOOOOOOOOOOOOOO

3a. EKZERCO

Simpl-a, fleks-ebi-a, bel-son-a, vere in-
ter-naci-a en sia-j element-o-j, la lingv-o

Esperanto prezentas al la mond-o civiliza la sole veran-solv-on de lingv-o internacia-; ĉar, tre facila por hom-o-j ne-multe instru-it-a-j, Esperanto est-as kom-pren-at-a sen-pen-o de la person-o-j bone-eduk-it-a-j. Mi fakt-o-j atestas la merit-on praktik-a-n de la nom-it-a lingv-o.

AT': a grammatical termination indicating the present participle of passive verbs, e. g. MI ESTAS AMA'TA, I am loved. — ATEST': attest, affirm. — CAR: for, because. — CIVILIZ': civilize. — EBL': a suffix indicating something that can be done, that is possible, e. g. KOMPRENI, to understand; KOMPRENEBLA, comprehensible. — EDUK': educate. — ELEMENT': element. — EN: in. — EST': be. — FACIL': easy. — FAKT': fact. — FLEKS': bend. — HOM': man (the race). — INSTRU': instruct, teach. — IT': a grammatical termination indicating the past of passive verbs, e. g. MI ESTAS AMITA, I am "having been loved". — KOMPREN': understand. — MERIT': merit. — MIL': thousand. — MOND': world. — MULT': much, many. — NE: no, not. — NOM': name. — PEN': endeavour. — PERSON': person. — POR: for. — PRAKTIK': practice. — PREZENT': present (verb). — SEN: without. — SI: one's self. — SIMPL': simple. — SOL': only, sole, alone. — SOLV': solve. — SON: sound. — TRE: very. — VER': true.

4a. EKZERCO

Patr-o ni-a, kiu est-as en la ĉiel-o, sankt-a est-u via nom-o, venu reĝec-o via, est-u volo via, kiel en la ĉiel-o tiel ankaŭ sur la ter-o. Pan-on ni-an ĉiut-ag-a-n donu al ni hodiaŭ; kaj pardon-u al ni ŝuld-o-jn ni-a-j-n, kiel ni ankaŭ pardon-as al ni-a-j ŝuld-ant-o-j; kaj ne konduk-u nin en tent-on, sed liber-igu nin de la mal-bon-o. Amen.

ANKAŬ: also. — ANT': a grammatical termination indicating the present participle of active verbs, e. g.

MI ESTAS AMA'NTA, I am loving. — ĈIEL': every (manner). — ĈIU: each, every one. — IG': a suffix indicating the idea of rendering, of making, of causing to be, e. g. PURA, pure, clean; PURIGI, to purify. — ILI: they. — KIEL: how, in what manner. — KIU: who, which one. — KONDUK': conduct, lead. — LIBER': free. — MAL: a prefix indicating the contrary meaning, e. g. ALTA, high; MALALTA, low. — NI: we. — PAN': bread. — PARDON': forgive. — PATR': father. — REG': king. — SANKT': holy. — SED: but. — SULD': owe, debt. — SUR: upon, on. — TAG': day. — TENT': tempt, try. — TER': earth. — TIEL': thus, that manner. — VEN': come. — VOL': wish, will.

5a. EKZERCO

Patr-o kaj frato. — Leono estas besto. — Rozo estas floro kaj kolombo estas birdo. — La rozo apartenas al Teodoro. — La suno brilas. — La patro estas sana. — La patro estas tajloro. — Infano ne estas matura homo. — La infano ne ploras plu. — La ĉielo estas blua. — Kie estas la libro kaj la kraĵono? — La libro estas sur la tablo, kaj la kraĵono kuŝas sur la fenestro. Sur la fenestro kuŝas kraĵono kaj plumo. — Jen estas pomo. — Jen estas la pomo, kiun mi trovis. — Sur la tero kuŝas ŝtono.

APARTEN': to belong. — BESTO: a beast. — BIRDO: a bird. — BLUA: blue. — BRILI: shine. — FENESTRO: a window. — FLORO: a flower, bloom. — INFANO: a child. — JEN ESTAS: here is. — KIB: where, what place. — KOLOMBO: dove. — KRAJONO: pencil. — KUSI: to lie (down). — LEONO: a lion. — LIBRO: a book. — MATURA: ripe. — NE... PLU: no... more. — FLORI: to mourn, weep. — ROZO: a rose. — SANO: health. — ŜTONO: a stone. — SUNO: the sun. — TABLO: table. — TAJLORO: taylor. — TROVI: to find.

6a. EKZERCO

Leono estas forta. — La dentoj de leono estas akraj. — Al leono ne donu la manon. — Mi vidas leonon. — Resti kun leono estas dangere. — Kiu kuraĝas rajdi sur leono? — Mi parolas pri leono. — La patro estas bona. — Jen estas la ĉapelo de la patro. — Diru al la patro, ke mi estas diligenta. — Mi amas la patron. — Venu kune kun la patro. — La filo staras apud la patro. — La mano de Johano estas pura. — Mi konas Johanon. — Ludoviko, donu al mi panon. — Mi mangas per la buŝo kaj flaras per la nazo. — Antaŭ la domo staras arbo. — La patro estas en la ĉambro.

AKRA: sharp. — AMI: to love. — ANT-AŬ: before. — APUD: near by. — ARBO: a tree. — BUŜO: mouth. — ĈAMBR'O: chamber, room. — ĈAPELO: a hat. — DANGERO: danger. — DENTO: a tooth. — DILIGENTA: diligent. — DIRI: to say. — DOMO: a house. — FILO: son. — FLARI: to smell (act. verb). — FORTA: strong. — KE: that (conj.). — KONI: to know (by experience, study) recognize. — KUN: with. — KUNE: together. — KURAĜI: to have the courage. — MANGI: to eat. — MANO: hand. — NAZO: nose. — PER: through, by means of. — PRI: concerning, about. — PURA: pure, clean. — RAJDI: to ride. — RESTI: to remain. — STARI: to stand. — VIDI: to see.

7a. EKZERCO

La birdoj flugas. — La kanto de la birdoj estas agrabla. — Donu al la bird-oj akvon, ĉar ili volas trinki. — La knabo forpelis la birdojn. — Ni vidas per la okuloj kaj aŭdas per la oreloj. — Bonaj infanoj lernas diligente. — Aleksandro ne volas lerni, kaj tial mi batas Aleksandron. — De la patro mi ricevis libron, kaj de la frato mi ricevis plumon. — Mi venas de la avo, kaj mi iras nun al la onklo. — Mi legas libron. — La patro ne legas libron, sed li skribas leteron.

AGRABLA: agreeable. — AKVO: water. — AUDI: to hear. — AVO: grandfather. — BATI: to beat. — FLUGI: to fly (verb). — FOR: out, forth. — IRI: to go. — KANTI: to sing. — KNABO: boy. — LEGI: to read. — LERNI: to learn. — LETERO: letter. — NUN: now. — OKULO: eye. — ONKLO: uncle. — ORELO: ear. — PELI: to pursue, chase, drive out. — RICEVI: to obtain, get, receive. — SKRIBI: to write. — TIAL: therefore, for that motive. — TRINKI: to drink, (when thirsty). —

8a. EKZERCO

La papero estas blanka. — Blanka papero kuŝas sur la tablo. La blanka papero ne kuŝas plu sur la tablo. — Jen estas la kajero de la juna fraŭlino. — La patro donis al mi dolĉan pomon. — Rakontu al mia juna amiko belajn historiojn. — Mi ne amas obstinajn homojn. — Mi deziras al vi bonan tagon, sinjoro! — Bonan matenon! — Gojan feston! (mi deziras al vi). — Kia goja festo! (estas hodiaŭ). — Sur la ĉielo staras la bela suno. — En la tago ni vidas la helan sunon, kaj en la nokto ni vidas la plaman lunon kaj la belajn stelojn. — La papero estas tre blanka, sed la nego estas pli blanka. — Lakto estas pli nutra, ol vino. — Mi havas pli freŝan panon, ol vi. — Ne, vi eraras, sinjoro — Via pano estas malpli freŝa ol (la) mia. — El ĉiu miaj infanoj Ernesto estas la plej juna. — Mi estas tiel forta, kiel vi. — El ĉiu siaj fratoj Antonio estas la malplej saĝa.

AMIKO: friend. — BLANKA: white. — ĈIU: each, every one. — DEZIRI: to desire. — DOLĈA: sweet. — EL: from, out from. — ERARI: to err, to be in mistake. — FESTO: festival (religious). — FRAŬLO: bachelor. — FREŜA: fresh. — GOJO: joy. — HAVI: to have, possess. — HELA: glaring. — HISTORIO: history. — IN: a suffix indicating the feminine, e. g. BOVO: an ox; BOVINO, a cow. — JUNA: young. — KAJERO: paper covered book, copy book. — KIA: of what kind. — LAKTO: milk. — LUNO: moon.

MEMORU NI LA MALFELIĈULOJN

fanoj, estu ĉiam honestaj! — Li venu kaj mi pardonos al li. — Ordonu al li, ke li ne babili. — Petu ŝin, ke ŝi sendu al mi kandelon. — Ni estu gajaj, ni uzu bone la vivon, ĉar la vivo ne estas longa. — Ŝi volas danci. — Morti pro la patrujo estas agrebla. — La infano ne ĉesas petoli.

ANTAŬ: before. — BABILI: to chatter. — DANJI: to dance. — DIMANĈO: Sunday. — DORMI: to sleep. — GAJA: gay, glad. — HORLOGO: clock, watch. — KANDELO: candle. — KARA: dear. — KUZO: cousin. — LECIONO: lesson. — LUNDO: Monday. — MORTI: to die. — MUTA: dumb. — ORDONI: to order, to command. — PETULA: petulant. — PLEZURO: pleasure. — PUNI: to punish. — RENKONTI: to meet. — SABATO: Saturday. — SALUTI: to salute, greet. — SCI: to know. — SIDI: to sit. — SILENTO: silence. — SPEGULO: looking-glass. — SURDA: deaf. — TIMI: to fear. — TUSI: to touch. — UJ a suffix representing the idea of an object which carries, contains, encloses, e. g. INKO, ink; DRUKO, ink-pot. — VEKI: wake, arouse. — VENDREDO: Friday. — VIZITI: to visit.

19e EKZERCO

La feino (Daŭrigo)

Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis, ŝi kriis al ŝi: "Nu, mia filino?" — "Jes, patrino", respondis al ŝi ŝia malĝentilfina, elĵetante unu serpentan kaj unu ranon. — "Ho, ĉielo!" ekkris la patrino, "kion mi vidas? Ŝia fratino en ĉio estas kulpas; mi pagos al ŝi por tio ĉi!" — Kaj ŝi tuj kuris bati ŝin. La malfeliĉa infano forkuris kaj kaŝis sin en la plej proksima arbaro. La filo de la reĝo, kiu revenis de ĉaso, ŝin renkontis; kaj, vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute sola kaj pro kio ŝi ploras. — "Ho ve, sinjoro, mia patrino forpelis min el la domo".

CASI: to hunt. — DEMANDI: demand, ask. — EK: a prefix indicating the beginning, or the short duration of an action: e. g. KRUI, to cry; EKKRUI, to cry out. HO!: O! oh! — HO VE!: alas! — JES: yes. — KASI: to hide. — KRUI: to cry. — KULPO: fault, blame. — NU: Well (exclamation), now, then. — RIMARKI: to remark. — SOLA: alone, only. — VE: ah! alas!

20a. EKZERCO

Fluanta akvo estas pli pura, ol akvo, staranta senmove. — Promenante sur la strato, mi falis. — Kiam Nikodemo batas Jozefon, tiam Nikodemo estas la batanto

kaj Jozefo estas la batato. — Al homo, pekinta senintence, Dio facile pardonas. — Trovinte pomon, mi ĝin mangis. — La falinta homo ne povis sin levi. — Ne riĉproĉu vian amikon, ĉar vi mem pli multe meritas riĉproĉon; li estas nur unufoja mensoginto dum vi estas ankoraŭ nun ĉiam mensoganto. — La tempo pasinta neniam pli revenos: la tempon venontan aŭ neniu ankoraŭ konas. — Venu, ni atendas vin, Savonto de la mondo.

— En la lingvo "Esperanto" ni vidas la estontan lingvon de la tuta mondo. — Ĝusteco estas mia plej amata filo. — Mono havata estas pli grava, ol havita. — Pasero kaptita estas pli bona, ol aglo kaptota. — La soldatoj kondukis la arestitojn tra la stratoj. — Li venis al mi tute ne atendite. — Homo, kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.

AGLO: eagle. — ARESTI: to arrest. — ATENDI: to wait, to expect. — FALI: to fall. — FLUI: to flow. — GRAVA: important. — INT: a grammatical termination indicating the past participle of active verbs: e. g. MI ESTAS AMINTA: I am having loved. — INTENCI: to intend, to propose. — JUĜI: to judge. — KAPTI: to catch, capture. — LEVI: to left, raise. — MENSOGI: to tell a lie. — MOVI: to move. — NENIAM: no time, never. — NENIU: no one, nobody. — ONT: a grammatical termination indicating the future participle of active verbs: — OT: a grammatical termination indicating the future participle of active verbs. — PASERO: sparrow. — PASI: to pass. — PEKI: to spin. — RIĈPROĈI: to reproach. — SAVI: to save. — SOLDATO: soldier. — STRATO: a street. — TRA: through.

21a. EKZERCO

La feino (Fino)

La reĝido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris kelke da perloj kaj kelke da diamantoj, petis ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. Ŝi rakontis al li sian tutan aventuron. La reĝido konsideris, ke tia kapablo havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni dote al la fraŭlino, forkondukis ŝin al la palaco de ŝia patro, la reĝo, kie li edziĝis je ŝi. Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi farigis tiel malaminda, ke ŝia propra patrino ŝin forpelis de ŝi; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte nenium, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ mortis en angulo de arbaro.

AKCEPTI: to accept. — ANGULO: corner, angle. — AVENTURO: adventure. — BALDAŬ: soon. — DOTO: a dowry. — ID: a suffix indicating the des-

cendant of, the child of, e. g. BOVO, ox; BOVIDO, calf. — IG: a suffix meaning to become, to make one's self be, to turn to be, e. g. RUGA, red; RUGIGI, to bluish. — IND: a suffix indicating the conception of merit, that is worthy of, or that which deserves: e. g. LAUDI, to praise; LAŬINDA, praiseworthy. — JE: can be rendered by various prepositions, the meaning of which is indicated by the context. — KELKE: some, few. — KONSIDERI: to consider. — PALACO: palace. — PROPRA: own (one's own).

22a. EKZERCO

Nun li diras al mi la veron. — Hieraŭ li diris al mi la veron. — Li ĉiam diradis al mi la veron. — Kiam vi vidis nin en la salono, li estis dirinta al mi la veron. — Li diras al mi la veron. — Kiam vi venis al mi, li estos dirinta al mi la veron. — Se mi petus lin, li dirus al mi la veron. — Mi ne farus la eraron, se li estus dirinta al mi la veron. — Kiam mi venos, diru al mi la veron. — Kiam mia patro venos, estu dirinta al mi la veron. — Mi volas diri al vi la veron. — Tuj kiam mi estos ricevinta vian leteron, mi foriros. — Se mi estus aŭdinta tion, mi ĝin dirus. — Kiam mi estis kolektinta la sumon, mi aĉetis novan libron. — Estas necese ke vi estu fininta vian laboron, antaŭ ol mi revenos. — Mi dezirus ke vi estu vidinta lin antaŭe. — Kiam li estis estinta tre oĉea, mi rekompensis lin.

KOLEKTI: to collect. — NECESA: necessary. — OBEI: to obey. — SALONO: parlor. — SUMO: a sum. — TUJ KIAM: as soon as.

23a. EKZERCO

Mi estas amata. Mi estis amata. Mi estos amata. Mi estus amata. Estu amata. Esti amata. — Vi estas lavita. Vi estis lavita. Vi estos lavita. Vi estus lavita. Estu lavita. Esti lavita. — Tiu ĉi komercaĵo estas ĉiam volonte aĉetata de mi. — La surtuto estas aĉetita de mi sekve ĝi apartenas al mi. — Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam de longe konstruata. — Mi aĉigas, ke de nun la ŝuldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. — Estu trankvila, mia tuta ŝuldo estos pagita al vi baldaŭ. — Mia ora ringo ne estus nun tiel longe serĉata, se ĝi ne estus tiel lerte kaŝita de vi. — Laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo estas konstruata en la daŭro de du jaroj; sed mi pensas, ke ĝi estos konstruata pli ol tri jarojn. — Honesta homo agas honeste.

La pastro, kiu mortis antaŭ nelonge (aŭ antaŭ nelonga tempo), loĝis longe en la malurbo. — Ĉu hodiaŭ estas varme aŭ malvarme? — Sur la kameno inter du potoj staras fera kaldrono; el la kaldrono, en kiu troviĝas bolanta akvo, eliras vaporo; tra la fenestro, kiu troviĝas apud la pordo, la vaporo iras sur la korton.

AGI: to act. — AG: a suffix indicating a thing having some quality or peculiarity, or being made of something: e. g. FRUKTO, fruit; FRUKTAJO, jam preserves. — BOLI: boil (vb.). — FERŲ: iron. — INGENIERO: engineer. — INVITI: invite. — KALDRONO: kettle. — KAMENO: fire-place. — KOMERCI: to trade. — KONSTRUI: to construct, build. — KORTO: a court. — LERTA: skilful. — ORO: gold. — PASTRO: priest, pastor. — PORDO: door. — POTO: pot. — PROJEKTO: project. — RINGO: a ring. — SEKVI: to follow. — SURTUTO: overcoat. — TROVI: to find. — TROVIGI: to find one's self. — VAPORO: steam. — VOJO: way, road.

24a. EKZERCO

Kie vi estas? Mi estas en la ĝardeno. — Kien vi iras? Mi iras en la ĝardenon. — La birdo flugas en la ĉambro (ĝi estas en la ĉambro kaj flugas en ĝi). — La birdo flugas en la ĉambro (—ĝi estas ekster la ĉambro kaj flugas nun en ĝin). — Mi vojaĝas en Hispanujo. — Mi vojaĝas en Hispanujo. — Mi sidas sur seĝo kaj tenas la piedojn sur benketo. — Mi metis la manon sur la tablon. — El sub la kanapo la muso kuris sub la liton, kaj nun ĝi kuras sub la lito. — Super la tero troviĝas aero. — Anstataŭ kafo li donis al mi teon kun sukero, sed sen kremo. — Mi staras ekster la domo, kaj li estas interne. — En la salono estis neniu krom li kaj lia fianĉino. — La hirundo flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero troviĝis aliaj hirundoj. — Mi restas tie ĉi laŭ la ordono de mia estro. — Kiam li estis ĉe mi, li staris tutan horon apud la fenestro. — Li diras, ke mi estas atenta. — Li petas, ke mi estu atenta. — Kvankam vi estas riĉa, mi dubas, ĉu vi estas feliĉa. — Se vi sciis, kiu li estas, vi lin pli estimus. — Ho, li jam venis, petu ke li venu al mi. — He, Dio! kion vi faras! — Ha, kiel bele! — Por de tie ĉi! — Fi, kiel abomena! — Nu, iru pli rapide!

ABOMENO: abomination. — AERO: air. — ATENTA: attentive. — BENKO: bench. — DUBI: to doubt. — EKSTER: outside, besides. — ESTIMI: to esteem. — ESTRO: chief. e. g.: SIPO, ship; SĪPESTRO, a captain. — ET: a suffix in-

dicating a decrease of degree: e. g.: RIDI, to laugh: RIDETI, to smile. — FIANĈO: betrothed person. — HIRUNDO: swallow (bird). — INTERNE: inner, inside. — KAFO: coffee. — KANAPO: sofa, lounge. — KREMO: cream. — KVANKAM: although. — LITO: bed. — METI: to put, to place. — MUSO: mouse. — PIEDO: foot (human). — RAPIDA: quick, rapid. — RIVERO: river. — SUGERO: sugar. — SUPER: over, above. — TEO: tea. — TRANS: across. — VOJ-AGI: to voyage.

25a. EKZERCO

La artikolo "la" estas uzata tiam, kiam ni parolas pri personoj aŭ objektoj konataj. Ĝia uzado estas tia sama kiel en la aliaj lingvoj. La personoj, kiuj ne kompreneblas la uzadon de la artikolo (ekzemple Rusoj aŭ Poloj, kiuj ne scias alian lingvon krom sia propra), povas en la unua tempo tute ne uzi la artikolon, ĉar ĝi estas oportuna sed ne necesa. Anstataŭ "la" oni povas ankaŭ diri "i" (sed nur post prepozicio, kiu finiĝas per vokalo). —Vortoj kunmetitaj estas kreataj per simpla kunligado de vortoj; oni prenas ordinare la purajn radikojn, sed, se la bonsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankaŭ preni la tujan vorton, t. e. la radikon kune kun ĝia gramatika finiĝo. Ekzemploj: skribtablo aŭ skribotablo (= tablo, sur kiu oni skribas); internacia (=kio estas inter diversaj nacioj); tutmonda (=de la tuta mondo); unutaga (=kio daŭras unu tagon); unuataĝa (=kio estas en la unua tago); vaporsipo (=sipo, kiu estas movata per vaporo); matenmanĝi, tagmanĝi, vespermanĝi; abonpago (=pago por la abono).

ABONI: to subscribe. — ARTIKOLO: article. — DIVERSA: various, diverse. — EKZEMPLO: example. — GRAMATIKO: grammar. — KIAM: when. — KLARA: clear. — KUNMETI: to compose. — LIGI: to bind, tie. — MANGI: to eat. — MATENO: morning. — OBJEKTO: object. — POSTULI: require, claim. — PREPOZICIO: preposition. — RADIKO: root. — SIPO: ship. — TIA: that quality, such. — TIAM: that time, then. — VOKALO: vowel.

26a. EKZERCO

Ĉiuj prepozicioj per si mem postulas ĉiam nur la nominativon. Se ni iam post prepozicio uzas la akuzativon, la akuzativo tie dependas ne de la prepozicio, sed de aliaj kaŭzoj. Ekzemple: por esprimi direkton, ni aldonas al la vorto la finon "n": sekve: tie (=en tiu loko), tien (=al tiu loko); tiel same ni ankaŭ diras:

"la birdo flugis en la ĝardenon, sur la tablon", kaj la vorto "ĝardenon", "tablon" staras tie ĉi en akuzativo ne ĉar la prepozicio "en" kaj "sur" tion ĉi postulas, sed nur ĉar ni volis esprimi direkton, t. e. montri, ke la birdo ne troviĝis antaŭe en la ĝardeno, aŭ sur la tablo kaj tie flugis, sed ke ĝi de alia loko flugis al la ĝardeno, al la tablo (ni volas montri, ke la ĝardeno kaj tablo ne estis la loko de la flugado, sed nur la celo de la flugado); en tiaj okazoj ni uzas la finigon "n" tute egale ĉu la prepozicio staras aŭ ne. — Morgaŭ mi veturos Parizon (aŭ en Parizon). Mi restos hodiaŭ dome. — Jam estas tempo iri domon. — Ni disigis kaj iris en diversajn flankojn: mi iris dekstren, kaj li iris maldekstren. — Flanken, sinjoro! — Mi koras nenlun en tiu ĉi urbo. — Mi neniel povas kompreni, kion vi parolas. — Mi renkontis nek lin, nek lian fraton (aŭ mi ne renkontis lin, nek lian fraton).

AKUZATIVO: accusative. — CELI: to aim. — DEKSTRA: right hand. — DEPENDI: to depend. — DIREKTA: direct. — DIS: a prefix indicating division, diffusion, distribution, dissemination: e. g.: SEMI: to sow; DISSEMI: to disseminate. — EGALA: equal. — ESPRIMI: to express. — FLANKO: side. — IAM: of any kind. — IAM: at any time, ever. — KAŬZO: cause. — NEK... NEK: neither... nor. — NENIEL: no manner, no how. — NOMINATIVO: nominative. — TIE: that place, there. — VETURI: to journey, travel.

27a. EKZERCO

Se ni bezonas uzi prepozicion kaj la sencio ne montras al ni, kian prepozicion uzi, tiam ni povas uzi la komunan prepozicion "je". Sed estas bone uzi la vorton "je" kiel eble plej malofte. Anstataŭ la vorto "je" ni povas ankaŭ uzi akuzativon sen prepozicio. — Mi ridas je lia naŭveco (aŭ: mi ridas pro lia naŭveco, aŭ: mi ridas lian naŭvecon). — Je la lasta fojo mi vidis lin ĉe vi (aŭ: la lastan fojon). — Mi veturis du tagojn kaj unu nokton. — Mi sopiras je mia perdita feliĉo (aŭ: mian perditan feliĉon). — El la dirita regulo sekvas, ke se ni pri la verbo ne scias, ĉu ĝi postulas post si la akuzativon (t. e. ĉu ĝi estas aktiva) aŭ ne, ni povas ĉiam uzi la akuzativon. Ekzemple, ni povas diri "obei al la patro" kaj "obei la patron" (anstataŭ "obei je la patro"). Sed ni ne uzas la akuzativon tiam, kiam la klareco de la sencio tian ĉi malpermesas; ekzemple: ni povas diri "pardoni al la malamiko" kaj "pardoni la malamikon", sed ni devas diri ĉiam "pardoni al la malamiko lian kulpon".

ing a man possessing some quality or a person characterised by, or a person noted for. e.g. AVARA: covetous; AVARULO: a miser, a covetous person. — VERKI: work (literary, music, etc.). — VILAGANO: a villager. — VIRGA: virginal.

Venigu la kuraciston, ĉar mi estas malsana. — Li venigis al si el Berlino multajn librojn. — Mia onklo ne mortis per natura morto, sed li tamen ne mortigis sin mem kaj ankaŭ estis mortigita de neniu; unu tagon, promenante apud la reĵoj de fervojo, li falis sub la radojn de veturanta vagonaro kaj mortigis. — Mi ne pendigis mian ĉapon sur tiu ĉi arbo; sed la vento forblovis de mia kapo la ĉapon, kaj ĝi, flugante, pendigis sur la branĉoj de la arbo. — Sidigu vin (aŭ sidigu), sinjoro! — La junulo aligis al nia militistaro kaj kurage batalis kune kun ni kontraŭ niaj malamiko.

BLOVI: to blow. — BRANĈO: branch. — BROSO: brush. — ĈAPO: bonnet. — HONTI: to be ashamed. — INFEKTI: to infect. — KAPO: head. — KOTO: dirt, mud. — PENDI: to hang. — PRINTEMPO: springtime. — RADO: wheel. — RELO: rail. — RUĜA: red. — SOLENA: solemn. — VENTO: wind.

FUMO: smoke. — ING: a suffix indicating an article which is used to place, or rather in which is introduced the one specified by the root, e.g. KANDELO, candle; KANDELINGO, candle stick. — LACA: weary. — MAGAZENO: store. — PANTALONO: pants, trousers. — SIDI: to sit. — SKATOLO: box, case. — SURPRIZI: surprise. — SVITI: perspire. — TROMPI: deceive, cheat. — TUBO: tube. — VENDI: to sell.

36a. EKZERCO

Mi aĉetis por la infanoj tableton kaj kelke da seĝetoj. — En nia lando ne troviĝas montoj, sed nur montojeto. — Tuj post la hejto, la forno estis varmego; post unu horo, ĝi estis jam nur varma; post du horoj, ĝi estis nur iom varmeta; kaj — ost tri horoj, ĝi estis jam tute malvarma. — En somero ni trovas malvarmeton en densaj arbaroj. — Li sidas apud la tablo kaj dormetas. — Mallarga voĵeto kondukas tra tiu ĉi kampo al nia domo. — Sur lia vizago mi vidis ĝojan rideton. — Kun bruo oni malfarmis la pordegon, kaj la kaleŝo enveturis en la korton. — Tio ĉi estis jam ne simpla pluvo, sed pluvego. — Grandega hundo metis sur min sian antaŭnan piedon, kaj mi de teruro ne scias, kion fari. — Antaŭ nia militistaro staris granda serio da pafilgeloj. — Johanon, Nikolao, Erneston, Vilhelmon, Marlon, Klaron kaj Sofion iliaj gepatroj nomas Johaĉjo (aŭ Joĉjo), Nikoĉjo (aŭ Niĉjo), Vilheĉjo (aŭ Vilĉjo), aŭ Erĉjo, Vilheĉjo (aŭ Vilĉjo), aŭ Vileĉjo, aŭ Viĉjo), Manĉjo (aŭ Marĉjo), Klanĉjo kaj Sonĉjo (aŭ Sofĉjo).

BRUI: to make noise. — ĈJ: a suffix denoting an affectionate, diminutive of masculine names, e.g. JOHANO, John; JOĈJO, Johnnie. — DENSA: dense. — KALEŜO: carriage. — NJ: a suffix indicating a diminutive of masculine sense, when added to feminine names: HENRIETO, HENRIETTA; HENJO, HETTY. — PAFI: to shoot. — PLUVO: rain.

37a. EKZERCO

En la kotalo vetero mia vesto forte malpurigis; ĉi mi prenis broŝon kaj purigis la veston. — Li paligis de timo kaj poste li rugigis de honto. — Li flancigis kun fraŭlino Berto; post tri monatoj estos la edziĝo; la edziĝa soleno estos en la domo de liaj estontaj bogepatroj. — Tiu ĉi maljunulo tute malsagiĝis kaj infanigis. — Post infekta malsano oni ofte bruligas la vestojn de la malsanulo. — Forigu vian fraton, ĉar li malhelpas al ni. — Ŝi edzinigis kun sia kuzo, kvankam ŝiaj gepatroj volis ŝin edzinigi kun alia persono. — En la printempo la glacio kaj la neĝo fludivas. —

38a. EKZERCO

En la daŭro de kelke da minutoj mi aŭdis du pafojn. — La pafado daŭris tre longe. — Mi eksaltis de surprizo. — Mi saltas tre lerte. — Mi saltadis la tutan tagon de loko al loko. — Lia hieraŭa parolo estis tre bela, sed la tro multa parolado laicigas lin. — Kiam vi ekparolis, ni atendis aŭdi ion novan, sed baldaŭ ni vidis, ke ni trompiĝis. — Li kantas tre belan kanton. — La kantado estas agrabla okupo. — La diamanto havas belan brilon. — Du ekbriĵoj de fulmo trakuris tra la malluma ĉielo. — La domo, en kiu oni lernas estas lernejo, kaj la domo en kiu oni preĝas, estas preĝejo. — La kuiristo sidas en la kuirejo. — La kuracisto konsilis al mi iri en ŝvitbanejon. — Magazeno, en kiu oni vendas cigarojn, aŭ ĉambro, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarejo. — Skatoleto aŭ alia objekto, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarujo; tubeto, en kiun oni metas cigaron, kiam oni ĝin fumadas, estas cigaringo. — Skatolo, en kiu oni tenas plumojn, estas plumujo, kaj bastoneto, sur kiu oni tenas plumon por la skribado, estas plumingo. — En la kandelingo sidis brulanta kandel. — En la poŝo de mia pantalone mi portas monujon, kaj en la poŝo de mia surtuto mi portas paperujon; pli grandan paperujon mi portas sub la brako. — La Rusoj loĝas en Rusujo aŭ Ruslando kaj la Germanoj en Germanujo aŭ Germanlando.

39a. EKZERCO

La ŝtalo estas fleksebla, sed la fero ne estas fleksebla. — La vitro estas rompebla kaj diafana. — Ne ĉiu kreskaĵo estas manĝebla. — Via parolo estas tute nekomprenebla kaj viaj leteroj estas ĉiam skribitaj tute nelegeble. — Rakontu al mi vian malfeliĉon, ĉar eble mi povos helpi al vi. — Li rakontis al mi historion tute ne kredetalan. — Ĉu vi amas vian patron? Kia demando! kompreneble, ke mi lin amas. — Mi kredetale ne povos veni al vi hodiaŭ, ĉar mi pensas, ke mi mem havos hodiaŭ gastojn. — Li estas homo ne kredinda. — Via ago estas tre laldinda. — Tiu ĉi grava tago restos por mi ĉiam memorinda. — Lia edzino estas tre laborema kaj sparema, sed ŝi estas ankaŭ tre babilema kaj kriema. — Li estas tre ekkolorema kaj ekscitiĝas ofte ĉe la plej malgranda bagatelo; tamen li estas tre pardona, li ne portas longe la koleron kaj li tute ne estas venĝema. — Li estas tre kredema: eĉ la plej nekredetablajn aferojn, kiujn rakontas al li la plej nekredindaj homoj, li tuj kredas. — Centimo, penigo kaj kopeko estas moneroj. — Sablero enfalis en mian okulon. — Li estas tre pura, kaj eĉ unu polveron vi ne trovos sur lia vesto. — Unu fajrero estas ŝufica, por eksplodigi pulvon.

40a. EKZERCO

Ni ĉiuj kunvenis, por preparoli tre gravan aferon; sed ni ne povis atingi ian rezulton, kaj ni disiris. — Malfeliĉo ofte kunigas la homojn, kaj feliĉo ofte disigas ilin. — Mi disiris la leteron kaj disjesis

ĝiajn pecetojn en ĉiujn angulojn de la ĉambro. — La donis al mi monon, sed mi ĝin tuj redonis al li. — Mi foriras, sed atendu min, ĉar mi baldaŭ revenos. — La suno rebrilas en la klara akvo de la rivero. — Mi diris al la reĝo: via reĝa mosto, pardonu min! — El la tri leteroj unu estis adresita: al Lia Episkopa Mosto, Sinjoro N.; la dua: al Lia Grafa Mosto, Sinjoro P.; la tria: al Lia Mosto, Sinjoro D. — La sufikso "um" ne havas fiksitajn signifojn, kaj tial la (tre malmutajn) vortojn kun "um" oni devas lerni, kiel simplajn vortojn. Ekzemple: plenumi, kolumo, manumo. — Mi volonte plenumis lian deziron. — En malbona vetero oni povas facile malvarmumi. — Sano, sana, sane, sani, sanu, saniga, saneco, sanigi, sanigi, sanejo, sanisto, sanulo, malsano, malsana, malsane, malsani, malsanulo, malsaniga, malsanigi, malsaneta, malsanema, malsanulejo, malsanulisto, malsanero, malsaneraro, sanigebila, sanigisto, sanigilo, resanigi, resaniganto, sanigilejo, sanigejo, malsanemulo, sanilaro, malsanaro, malsanulido, nesana, malsanado, sanilaĵo, malsaneco, malsanemo, saniginda, sanilujo, sanigilujo, remalsano, remalsaniĝo, malsanulino, sanigilista, malsanulista k. t. p.

ATINGI: to attain, reach. — EPISKOPO: bishop. — FIKSI: to fix, to set firm. — GRAFO: earl, count. — MALVARMUMI: to catch cold. — MOSTO: general title of politeness. — PECO: piece. — REZULTATO: result. — SIRI: to tear, rend.

Lecture agréable et instructive

Comme journal de la famille, l'«Album Universel» ne peut être surpassé. C'est le complément indispensable de tous les journaux quotidiens. Vous y trouvez de tout: actualité, magnifiques gravures, sciences, récréation, musique, sport, modes, cuisine, curiosités, et les plus beaux feuilletons illustrés du Canada. — 40 pages, 5 cts le numéro.

Est

Composition

Cotation

Administration

Avantages

S. E. A.

Société Esperantiste Américaine

137A Rue Ste-Elizabeth
MONTREAL

Article 1. — La Société fondée le 15 mars 1900, a pour but de faire connaître, de propager en Amérique la langue internationale Esperanto.

Article 2. — Les membres de la Société sont repartis en 3 catégories: ordinaires, diplômés et propagateurs.

A. — Sont membres ordinaires ou approbateurs les personnes qui, sans apprendre l'Esperanto, approuvent notre entreprise et veulent y coopérer par leur cotisation.

B. — Sont membres diplômés, les personnes qui nous écrivent en Esperanto, démontrant qu'elles savent suffisamment bien notre langue pour pouvoir correspondre.

C. — Sont membres propagateurs les personnes qui ont attiré 10 membres à notre Société.

Article 3. — Tous les membres de la Société paient une cotisation annuelle de \$1.00, ou une somme versée une fois pour toute de \$25.00.

Article 4. — Le comité chargé de l'administration de la Société est formé de dix membres élus à l'assemblée fixée au 15 de mars; savoir: 1. un président, 2. un vice-président, 3. un secrétaire, 4. un trésorier, et six membres du bureau de direction.

Article 5. — Les membres ont accès aux salles de la Société, peuvent y lire les livres et journaux esperantistes ou autres qui s'y trouvent; ils peuvent suivre gratuitement les cours d'Esperanto qui s'y donnent, et de plus reçoivent l'organe officiel de la Société «La Lumo» journal mensuel trilingue illustré. Tous les ans l'organe publie la liste des membres de la Société, en indiquant chaque catégorie séparément.

S. E. A.

Société Esperantiste Américaine

Volu enskribi mian nomon kiel membro de la societo por la propagando de Esperanto, en Ameriko.

Nomo
Profesio
Adreso

Volu sendi la jenan al nia Societo

I. C. C. P.
4 Str Royer Collard. Paris V
FRANCE

ONI KORESPONDAS ESPERANTE

Tuj kiam la ĵurnalo havos 100 abonantojn *esperantistajn* ĝi eldonos aldonon okpaĝan redaktatan tute en Esperanto.

Sin turnu al «La Lumo» la kanadanoj.

Revue mensuelle pour les collectionneurs de timbres-poste et de cartes postales. On insère gratuitement les demandes d'échange des *esperantistes* collectionneurs et on envoie gratis un numéro spécimen sur demande. Abonnement, 3 frs par an.

A monthly review for philatelists. The paper prints gratis the demands of *Esperantist* philatelists, and sends a sample copy on demand. Subscription, 3 francs per annum.

Monata gazeto por la kolektilistoj da poŝtmarkoj kaj poŝtkartoj. Oni enpresas senpage la poŝtulojn de *esperantaj* kolektilistoj kaj sendas numeron provan al ĉiu demandinta. Abono, 3 frankoj por jaro.